

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2002. gada 14. novembra
rīkojumu Nr. 642

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0120

Profesija

Zirkopis

Kvalifikācijas līmenis

2

Nodarbinātības apraks

Zirkopis strādā dažādās ar zirgu audzēšanu, turēšanu un izmantošanu saistītās saimniecībās, nomas punktos, atpūtas bāzēs. Zirkopis kopj, ēdina zirgus atbilstoši zoohigiēniskajām prasībām, audzē atbilstoši ciltsdarba prasībām, apmāca jaunzirus, palīdz trenerim zirgu trenēšanā.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Audzēt zirgus	<ol style="list-style-type: none">1.1. Prast noteikt ķēves meklēšanās pazīmes.1.2. Piedalīties ķēvju aplecināšanas vai mākslīgās apsēklošanas procesā.1.3. Prast noteikt ķēves atnešanās (dzemdību) tuvošanos.1.4. Sekot dzemdību procesam, nepieciešamības gadījumā sniegt pirmo veterināro palīdzību.1.5. Apkopt jaundzimušo.1.6. Pieradināt kumeļus pie nagu apkopšanas, pie apaušiem, vadāšanas un piesiešanas līdz atšķiršanai.1.7. Veikt kumeļa atšķiršanu.1.8. Prast noteikt zirga apmatojuma krāsu, pazīmes.1.9. Aizpildīt zirgu identifikācijas kartiņas.1.10. Orientēties ciltskartiņas un ciltsapliecības ierakstos.1.11. Veikt ierakstus zirgu uzskaites dokumentos.1.12. Uzskaitīt zirgu audzēšanas un apmācības izdevumus.
2. Ēdināt zirgus	<ol style="list-style-type: none">2.1. Uzglabāt lopbarību atbilstošos apstākļos.2.2. Izvēlēties piemērotus lopbarības līdzekļus, organoleptiski novērtēt.2.3. Sagatavot lopbarību izēdināšanai.2.4. Noteikt zirga ēdināšanas režīmu, barības līdzekļu sadalījumu pa ēdienreizēm.2.5. Veikt dažāda vecuma un izmantošanas virziena zirgu ēdināšanu.2.6. Veikt lopbarības izlietošanas uzskaiti.
3. Kopt zirgus	<ol style="list-style-type: none">3.1. Veikt zirga apmatojuma tīrīšanu.3.2. Veikt zirgu stāvvietu, boksu tīrīšanu un pakaisīšanu.3.3. Organizēt aktīvās pastaigas vaislas zirgiem, jaunzirgiem, darba zirgiem un sporta zirgiem brīvdienās piemērotos pastaigu aplokos vai hordojojot.3.4. Uzturēt tīrību un kārtību zirgu staļļos un to apkārtnē atbilstoši zoohigiēniskām prasībām.3.5. Izsniegt zirgu darbam un brīdināt par viņa raksturu.3.6. Iejūgt zirgu.3.7. Apsedlot zirgu.3.8. Veikt zirgu ganīšanu.3.9. Sniegt pirmo veterināro palīdzību un nepieciešamības gadījumā izsaukt veterinārārstu.
4. Apmācīt jaunzirgus un sagatavot tos noteiktam izmantošanas veidam	<ol style="list-style-type: none">4.1. Izvēlēties piemērotas zirglietas, sagatavot tās darbam un veikt to kopšanu.4.2. Iemācīt jaunzirgus iet hordā un tos hordot.4.3. Pieradināt jaunzirgus pie inventāra un hordot ar to.4.4. Apmācīt jaunzirgiem lekšanas tehniku hordā, špringantenā.4.5. Apmācīt zirgus izmantošanai pajūgā (zirgu vadīt grožos, pieradināt pie iejūga).4.6. Apmācīt zirgu voltizēšanai.4.7. Sagatavot jaunzirgu iejāšanai un iebraukšanai.4.8. Palīdzēt trenerim pie jaunzirgu iejāšanas un iebraukšanas.
5. Vizināt klientus	<ol style="list-style-type: none">5.1. Noskaidrot klienta vēlmes un prasmes līmeni, lai izvēlētos piemērotu zirgu.5.2. Sagatavot piemērotu zirgu klientu vizināšanai – jāšanai, braukšanai pajūgā.

	<p>5.3. Sniegt informāciju par vizināšanās norisi.</p> <p>5.4. Sekot klientu darbībai, nepieciešamības gadījumā dot norādījumus.</p> <p>5.5. Vizināšanas laikā rūpēties par zirga atpūtināšanu un ēdināšanu.</p>
6. Apgūt jāšanas sākumapmācību.	<p>6.1. Izvēlēties piemērotu inventāru un palīglīdzekļus jāšanas sākumapmācībai.</p> <p>6.2. Apgūt zirga vadību, ritmu un līdzsvaru.</p> <p>6.3. Iemācīties voltizēšanas elementus.</p> <p>6.4. Iemācīties manēžas jāšanas pamatelementus.</p> <p>6.5. Apgūt lekšanas tehniku.</p>
7. Ievērot darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības un sanitārijas prasības	<p>7.1. Veikt visus darbus, ievērojot darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības un sanitārijas prasības.</p> <p>7.2. Pirms darba uzsākšanas pārbaudīt darbarīku, zirglietu un iejūgu stāvokli.</p> <p>7.3. Iepazīstināt klientus ar drošības tehnikas noteikumiem un veikt instruktāžu.</p> <p>7.4. Sniegt pirmo medicīnisko palīdzību, izsaukt medicīnisko palīdzību nepieciešamības gadījumā.</p>
8. Palīdzēt organizēt sacensības un zirgu darbaspēju pārbaudes	<p>8.1. Piedalīties jāšanas sacensību sagatavošanas darbos:</p> <p>8.1.1 Sagatavot zirgu stāvvietas, boksus.</p> <p>8.1.2 Iekārtot sacensību laukumu.</p> <p>8.1.3 Iekārtot iesildes laukumu.</p> <p>8.1.4 Uzstādīt šķēršļus.</p> <p>8.2. Piedalīties jaunzirgu darbaspēju pārbaudes sagatavošanas darbos:</p> <p>8.2.1 Iekārtot špringantenu, uzstādīt šķēršļus.</p>

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Fizikālie faktori – pakļauts temperatūras maiņām mītnēs un ārpus tām,
- Bioloģiskie faktori – darbs ar dzīvniekiem,
- Ķīmiskie faktori – darbs ar medikamentiem, sniedzot dzīvniekiem pirmo veterināro palīdzību,
- Organizatoriskie faktori – darbs tiek veikts individuāli vai grupās, kontaktēšanās ar klientiem.

Īpašas prasības atsevišķu uzdevumu veikšanai

- Fiziskā sagatavotība,
- Saudzīga attieksme pret dzīvniekiem.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/ spējas
<ul style="list-style-type: none">• Veikt darbus atbilstoši darba drošības, ugunsdrošības, elektrodrošības un sanitārijas noteikumiem.• Uzglabāt lopbarības līdzekļus atbilstoši prasībām.• Uzglabāt un kopt zirglietas un iejūgu.• Apzināt un izmantot speciālo literatūru zināšanu papildināšanai.• Orientēties zirglietu piedāvājumā.• Ievērot vides aizsardzības noteikumus.	<ul style="list-style-type: none">• Kopt zirgus atbilstoši zoohigiēniskajām prasībām.• Izvēlēties piemērotus lopbarības līdzekļus un pareizi ēdināt zirgus.• Audzēt zirgus.• Novērtēt zirgus pēc ārējām pazīmēm un aizpildīt identifikācijas kartiņas.• Apgūt jātnieka sākumapmācību.• Izvēlēties atbilstošas zirglietas, kopt tās un sagatavot darbam.• Apmācīt jaunzirgus.• Vadīt zirgus pajūgā.• Apmācīt zirgus voltizēšanai.• Apmācīt jaunzirgus lekšanas tehnikas apgūšanā, hordā, špringantēnā.• Aizpildīt uzskaites dokumentus	<ul style="list-style-type: none">• Plānot izpildāmos darbus, strādāt patstāvīgi, grupā.• Spēt komunicēties.• Uzturēt lietišķas attiecības ar klientu.• Risināt problēmsituācijas darba procesā.• Ievērot profesionālās ētikas principus.• Ievērot darba higiēnas un darba drošības prasības.• Radoša pieeja darbā.• Spēja pašizglītoties

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Zirgu fizioloģija un dzemdības			
Zirgu ēdināšana, lopbarības līdzekļu izvēle			
Pirmās veterinārās palīdzības sniegšana			
Zirglietas, to kopšana un sagatavošana darbam			
Kumēļu apmācība			
Jaunzirgu apmācība			
Jaunzirgu iejāšana, iebraukšana			
Jātnieka sākumapmācība			
Jaunzirgu lekšanas tehnikas apmācība			
Manēžas jāšanas pamatelementi			
Jāšanas sacensību un darbaspēju pārbaudes organizācija			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Edgars Treiberis – Latvijas zirgaudzētāju biedrības prezidents,
- Vinets Veldre – pārtikas un veterinārijas dienesta direktors,
- Oļegs Burkovskis – a/s agrofirmas “Tērvete” zirgaudzētavas vadītājs,
- Guntis Rozītis – LLU docents,
- Kārlis Neilands – Zemkopības ministrijas konsultatīvās padomes loceklis zirgkopības jautājumos, Apguldes AVS mācību saimniecības vadītājs

Profesijas standarta eksperti:

- P.Strauta – Latvijas zirgaudzētāju biedrības prezidenta p.i.